

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.7.2014.
COM(2014) 452 final

ANNEX 1

PRILOG

Europski sporazum o utvrđivanju određenih vidova organizacije radnog vremena u unutarnjoj plovidbi

Prijedlogu Direktive Vijeća

o provedbi europskog sporazuma zaključenog između Europske udruge unutarnje plovidbe (EBU), Europske organizacije brodara (ESO) i Europskog saveza transportnih radnika (ETF) o utvrđivanju određenih vidova organizacije radnog vremena u unutarnjoj plovidbi

{SWD(2014) 226 final}

{SWD(2014) 227 final}

PRILOG

Budući da:

1. Direktivom 2003/88/EZ o određenim vidovima organizacije radnog vremena utvrđuju se opći minimalni standardi, koji se iznimno od područja navedenih u članku 20. stavku 1. (dnevni odmor, stanka, tjedni odmor, trajanje noćnog rada) odnose i na organizaciju radnog vremena u unutarnjoj plovidbi. Budući da pravila navedene norme u nedovoljnoj mjeri uzimaju u obzir posebnu radnu i životnu situaciju u unutarnjoj plovidbi, potrebni su precizniji propisi u skladu s člankom 14. Direktive 2003/88/EZ.
2. Navedenim preciznijim propisima treba se osigurati visoka razina zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u unutarnjoj plovidbi.
3. Unutarnja je plovidba prometna grana s međunarodnim karakterom, koja je pretežno obilježena prekograničnim aktivnostima na europskoj mreži unutarnjih plovni putova. Stoga se u europskoj unutarnjoj plovidbi treba težiti poticanju jednakih okvirnih uvjeta za sektorsko tržište rada i sprječavanju nepoštenog tržišnog natjecanja, koje se temelji na razlikama u zakonskoj organizaciji radnog vremena.
4. Uzimajući u obzir značenje sektora transporta za gospodarsku konkurentnost, Europska unija postavila je kao cilj pridavanje većeg značaja onim prometnim granama čija su obilježja manji energetske intenzitet, veća ekološka prihvatljivost i viši stupanj zaštite¹. Unutarnja plovidba kao ekološki prihvatljiva prometna grana s još uvijek slobodnim kapacitetima može na održiv način doprinijeti rasterećenju europskog cestovnog i željezničkog robnog prometa.
5. Organizacija rada razlikuje se unutar sektora. Broj radnika i radno vrijeme na brodu razlikuju se ovisno o organizaciji rada, poduzeću, području plovidbe, dužini plovidbenog puta i veličini plovila. S jedne strane brodovima se upravlja u neprekinutom nizu, tj. 24 sata u smjenama. S druge strane, prije svega srednja poduzeća svojim brodovima u pravilu upravljaju 14 sati tijekom pet ili šest dana u tjednu. Radno vrijeme radnika na brodu ne može se izjednačiti s vremenom plovidbe plovila u unutarnjoj plovidbi.
6. Posebnost je unutarnje plovidbe da radnik na brodu može imati ne samo svoje radno mjesto, nego i smještaj ili stan. Uobičajeno je stoga da se stanke provode na brodu. Mnogi radnici u unutarnjoj plovidbi, posebno oni s većom udaljenošću od mjesta prebivališta, rade na brodu više dana uzastopno kako bi uštedjeli na vremenu putovanja te kako bi nakon toga mogli više dana provesti kod kuće ili na bilo kojem drugom slobodno odabranom mjestu boravka. Na primjer, radnik u ritmu 1:1 može imati jednak broj radnih dana i dana odmora. Iz tog razloga broj uzastopnih radnih

¹ Usp. Komunikacija Komisije o unapređenju unutarnje plovidbe "Naiades", COM(2006) 6, konačna verzija od 17.1.2006.

dana na brodu kao i broj dana odmora može biti odgovarajuće veći nego u slučaju radnog odnosa na kopnu.

7. Prosječno radno vrijeme u unutarnjoj plovidbi načelno obuhvaća znatan udio dežurstava (na primjer, uslijed nepredvidljivih čekanja na prevodnicama ili kod utovara i istovara plovila), koja se mogu odvijati i tijekom noći. Stoga se granice za najdulje dnevno i tjedno radno vrijeme mogu postaviti na višu razinu nego što je predviđeno Direktivom 2003/88/EZ.
8. Istovremeno treba priznati da je radno opterećenje u unutarnjoj plovidbi pod utjecajem više čimbenika, kao npr. buke, vibracije i organizacije radnog vremena. Neovisno o odredbama Direktive Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu², u cilju zaštite radnika predviđaju se godišnji zdravstveni pregledi kako bi se uzeli u obzir posebni uvjeti rada u unutarnjoj plovidbi.
9. Dodatni zahtjevi, koji mogu nastati tijekom noćnog rada na brodu, trebaju biti ograničeni najduljim dopuštenim trajanjem noćnog rada i organizacijom radnog vremena.
10. U unutarnjoj plovidbi osim radnika rade i samozaposleni djelatnici³. Status samozaposlenog djelatnika utvrđuje se na temelju pojedinog nacionalnog zakonodavstva.
11. Radna i životna situacija u putničkom brodarstvu razlikuje se od ostale unutarnje plovidbe, što je opravdanje za posebne odredbe. Različito društveno okruženje, različite djelatnosti poduzeća i sezonski karakter u toj grani europske unutarnje plovidbe odražavaju se u odstupanjima kod organizacije radnog vremena.

Na temelju Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegovog članka 154. i članka 155. stavka 2., potpisnici zajednički podnose zahtjev da se na razini Unije zaključe sporazum na prijedlog Komisije provede putem odluke Vijeća. Potpisnici su se sporazumjeli kako slijedi:

² SL L 183, 29.06.1989., str. 1.

³ Usp. Komunikacija Komisije COM(2010) 373, konačna verzija od 13.7.2010.; Jačanje slobode kretanja radnika: Prava i bitna kretanja, Odjeljak 1.1

Stavak 1.
Područje primjene

1. Ovim sporazumom obuhvaćeni su mobilni radnici, koji su zaposleni kao članovi nautičkog osoblja (posada) ili u drugom svojstvu (brodsko osoblje) na plovilu koje u komercijalnoj unutarnjoj plovidbi djeluje na teritoriju države članice.
2. Prijevoznici u unutarnjoj plovidbi se u smislu ovog sporazuma ne smatraju radnicima pa ni u slučaju kada u vlastitom poduzeću imaju status radnika.
3. Ovaj sporazum nije u suprotnosti s nacionalnim ili međunarodnim propisima o sigurnosti brodskog prometa koji vrijede za mobilne radnike i druge osobe navedene u stavku 1. točki 2.
4. Ako kod mobilnih radnika postoje razlike u pogledu vremena odmora između ovog sporazuma i nacionalnih ili međunarodnih propisa o sigurnosti brodskog prometa, prednost imaju odredbe koje jamče veći stupanj zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.
5. Mobilni radnici koji rade na plovilima koja na teritoriju države članice djeluju izvan komercijalne unutarnje plovidbe i čiji se uvjeti rada uređuju organizacijom poslodavca i radnika u obliku kolektivnih i tarifnih ugovora, mogu u dogovoru i uz suglasnost navedene organizacije poslodavca i radnika biti uključeni u područje primjene ovog sporazuma ako su njegove odredbe povoljnije za radnike.

Stavak 2.
Definicije pojmova

U ovom sporazumu primjenjuju se sljedeći pojmovi:

- a) „plovilo“ je brod ili plutajuće postrojenje;
- b) „putnički brod“ je brod s kabinom ili za dnevne izlete koji je izgrađen i opremljen za prijevoz više od 12 putnika;
- c) „radno vrijeme“ je vrijeme tijekom kojeg radnik u skladu s uputama poslodavca ili njegovog zastupnika izvršava rad na plovilu, uz plovilo ili za plovilo, tijekom kojeg je raspoređen za rad ili mora biti spreman za rad (dežurstvo);
- d) „vrijeme odmora“ je vrijeme izvan radnog vremena; ovaj pojam obuhvaća vrijeme odmora na putujućem plovilu, na zaustavljenom plovilu i na kopnu. Ne uključuje kratke stanke (do 15 minuta);

- e) „dan odmora“ je razdoblje neprekinutog odmora u trajanju od 24 sata, koje radnik provodi na slobodno izabranom mjestu;
- f) „prijevoznik u unutarnjoj plovidbi“ je svaka osoba koja neovisno o uputama i za vlastiti račun plovi s plovilima u unutarnjoj plovidbi, a u svrhu stjecanja prihoda.
- g) „radni raspored“ obuhvaća plan radnih dana i dana odmora, s kojim je poslodavac unaprijed upoznao radnika.
- (a) h) kao „radno vrijeme noću“ smatra se vrijeme između 23.00 h i 06.00 h.
- i) „radnik koji radi noću“ je
 - aa) s jedne strane: svaki radnik, koji uobičajeno tijekom noći odradi najmanje tri sata svog svakodnevnog radnog vremena;
 - bb) s druge strane: svaki radnik, koji po potrebi tijekom noći odradi određeni dio svog godišnjeg radnog vremena, koji je utvrđen po izboru dotične države članice:
 - aaa) nacionalnim zakonodavstvom nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima ili
 - bbb) kolektivnim ugovorima ili sporazumima koje su socijalni partneri sklopili na državnoj ili regionalnoj razini.
- j) „radnik koji radi u smjenama“ je svaki radnik koji radi po radnom rasporedu u smjenama;
- (b) k) „brodsko osoblje“ definirano je u skladu s Prilogom II., člankom 1.01, definicijom pojma 103. Direktive 2006/87/EZ⁴;
- l) „mobilni radnik“ je svaki radnik koji je kao član putujućeg osoblja zaposlen u službi poduzeća koje prevozi putnike ili robu u unutarnjoj plovidbi, i upućivanja na pojam „radnik“ u ovom se sporazumu trebaju odgovarajuće tumačiti;
- m) „sezona“ je razdoblje od najviše 9 uzastopnih mjeseci unutar 12 mjeseci u kojem je djelatnost zbog vanjskih okolnosti, poput vremenskih prilika ili turističke potražnje, vezana za određeni dio godine.

⁴ Direktiva Europskoga parlamenta i Vijeća 2006/87/EZ od 12. prosinca 2006. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva za plovila unutarnje plovidbe i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 82/714/EEZ (SL L 389 od 30.12.2006., str. 1. – 260.).

Stavak 3.

Radno vrijeme i referentno razdoblje

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 4., kod određivanja radnog vremena u načelu se polazi od osmosatnog radnog vremena.
2. Radno vrijeme se u skladu s člankom 4. smije produljivati ako unutar 12 mjeseci (referentno razdoblje) nije premašen prosjek od 48 sati tjedno.
3. Najdulje radno vrijeme u referentnom razdoblju iznosi 2304 sata (osnovica za obračun: 52 tjedna umanjeno za 4 tjedna minimalnog godišnjeg odmora, pomnoženo s 48 sati). Odobrena razdoblja plaćenog godišnjeg odmora kao i razdoblja bolovanja se kod obračuna prosjeka ne uzimaju u obzir ili su neutralna. Prava na vrijeme odmora koja proizlaze iz zakonskih praznika dodatno se umanjuju.
4. Za radne odnose kraće od referentnog razdoblja kod obračuna najduljeg radnog vremena polazi se od obračuna *pro-rata-temporis*.

Stavak 4.

Dnevno i tjedno radno vrijeme

1. Radno vrijeme ne smije premašiti:
 - a) 14 sati u razdoblju od 24 sata i
 - b) 84 sata u razdoblju od 7 dana.
2. Ako je radnim rasporedom predviđeno više radnih dana nego dana odmora, unutar razdoblja od četiri mjeseca prosječno tjedno radno vrijeme od 72 sata ne smije se premašiti.

Stavak 5.

Radni dani i dani odmora

1. Uzastopno se smije raditi najdulje 31 radni dan.
2. Ako je radnim rasporedom predviđeno najviše jednak broj radnih dana u odnosu na dane odmora, onda se neposredno nakon odrađenih uzastopnih radnih dana mora

odobriti jednak broj uzastopnih dana odmora. Od broja uzastopnih dana odmora koje treba odobriti može se odstupiti pod uvjetom da:

- a) nije premašen najviši broj od 31 uzastopnog radnog dana i
- b) se pod točkom 3.a), 3.b) ili 3.c) navedeni najmanji broj uzastopnih dana odmora mora odobriti neposredno nakon odrađenih uzastopnih radnih dana i
- c) se izjednači produljeno ili zamijenjeno razdoblje radnih dana unutar referentnog razdoblja.

3. Ako je radnim rasporedom predviđeno više radnih dana nego dana odmora, najmanji broj uzastopnih dana odmora neposredno nakon uzastopno odrađenih radnih dana određuje se kako slijedi:

- a) 1. - 10. uzastopni radni dan: po 0,2 dana odmora za svaki uzastopni radni dan (npr.: 10 uzastopnih radnih dana = 2 dana odmora);
- b) 11. - 20. uzastopni radni dan: po 0,3 dana odmora za svaki uzastopni radni dan (npr.: 20 uzastopnih radnih dana = 5 dana odmora);
- c) 21. - 31. uzastopni radni dan: po 0,4 dana odmora za svaki uzastopni radni dan (npr.: 31 uzastopnih radnih dana = 9,4 dana odmora).

Razmjerni dani odmora dodaju se u navedenom obračunu najmanjem broju uzastopnih dana odmora i odobravaju samo kao cijeli dani.

Stavak 6.

Sezonski rad u putničkom brodarstvu

Iznimno od odredbi stavka 4. i 5. ovog sporazuma, sljedeće odredbe mogu se primijeniti na sve radnike koji tijekom sezone rade na putničkom brodu:

1. Radno vrijeme ne smije prelaziti:
 - a) 12 sati u razdoblju od 24 sata i
 - b) 72 sata u razdoblju od 7 dana.

2. Po radnom danu radniku se odobrava 0,2 dana odmora. U svakom razdoblju od 31 dana moraju se odobriti najmanje dva stvarna dana odmora. Ostali dani odmora odobravaju se prema dogovoru.
3. Uzimajući u obzir prethodni podstavak i stavak 3. podstavak 4., kompenzacije dana odmora kao i pridržavanje prosječnog radnog vremena od 48 sati u skladu sa stavkom 3. odvijaju se u skladu s kolektivnim ugovorima ili sporazumima između socijalnih partnera ili, u slučaju nedostatka takvih sporazuma, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Stavak 7.

Vrijeme odmora

Radnici moraju raspolagati redovnim i dovoljno dugim i neprekidnim vremenima odmora, čije trajanje treba biti iskazano u vremenskim jedinicama kako bi se osiguralo da zbog premorenosti ili zbog neredovitog radnog ritma ne ozlijede sami sebe, svoje kolege ili ostale osobe te da ni kratkoročno ni dugoročno ne štete svome zdravlju.

Vrijeme odmora ne smije biti kraće od:

- a) 10 sati u svakom razdoblju od 24 sata, od toga najmanje 6 sati neprekidno i
- b) 84 sata u svakom razdoblju od 7 dana.

Stavak 8.

Stanka

Svakom se radniku sa svakodnevnim radnim vremenom duljim od šest sati mora odobriti stanika; pojedinosti, posebice trajanje i uvjeti za odobravanje navedenih stanika, utvrđuju se u kolektivnim ugovorima ili sporazumima između socijalnih partnera ili, u slučaju nedostatka takvih sporazuma, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Stavak 9.

Najdulje radno vrijeme noću

U slučaju trajanja radnog vremena noću od 7 sati, najdulje tjedno (sedmodnevno razdoblje) radno vrijeme tijekom radnog vremena noću iznosi 42 sata.

Stavak 10.

Godišnji odmor

1. Svaki radnik ima pravo na plaćeni godišnji odmor u najkraćem trajanju od četiri tjedna, odnosno na odgovarajući dio u slučaju zaposlenja kraćeg od jedne godine prema mjerilima uvjeta za korištenje i odobravanje predviđenih nacionalnim zakonodavstvima i/ili prema nacionalnim običajima.

2. Najkraći plaćeni godišnji odmor, osim u slučaju prestanka radnog odnosa, ne smije se zamijeniti novčanom naknadom.

Stavak 11.
Zaštita maloljetnika

1. Na radnike mlađe od 18 godina odnose se odredbe Direktive 94/33/EZ o zaštiti mladih ljudi na radu⁵.
2. Iznimno, države članice mogu propisom dozvoliti rad mladim ljudima koji u skladu s nacionalnim zakonodavstvom nakon navršavanja 16. godine života više ne podliježu obveznom redovitom školovanju, i to u vremenu u kojem je prema Direktivi 94/33/EZ zabranjen rad noću, ako je to potrebno za postizanje cilja izobrazbe unutar priznatog obrazovnog usmjerenja i pod uvjetom da im se odobri primjereno vrijeme odmora za izjednačenje te da se time ne dovode u pitanje ciljevi navedeni u članku 1. Direktive 94/33/EZ.

⁵ SL L 216, 20.08.1994., str. 12.

Stavak 12.

Kontrola

1. Kako bi se moglo nadzirati poštovanje odredbi sukladno stavcima 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11. i 13., vodit će se evidencije o dnevnom radnom vremenu ili vremenu odmora svakog radnika.
2. Evidencije se moraju čuvati na brodu najmanje do kraja referentnog razdoblja.
3. Poslodavac ili njegov zastupnik i radnici moraju zajednički provjeriti i potvrditi evidencije u odgovarajućim vremenskim intervalima (najkasnije do kraja sljedećeg mjeseca).
4. Obvezni su podaci kako slijedi:
 - a) ime broda,
 - b) ime djelatnika,
 - c) ime odgovornoga kapetana,
 - d) datum,
 - e) radni dan ili dan odmora,
 - f) početak i kraj dnevnog radnog vremena ili vremena odmora.
5. Radniku se mora uručiti preslik potvrđenih evidencija koje se odnose na njega. Navedene preslike radnik mora nositi sa sobom godinu dana.

Stavak 13.

Hitni slučajevi

1. Kapetan ili njegov zamjenik ima pravo zahtijevati od radnika onoliko trajanje radnog vremena koliko je potrebno za neposrednu sigurnost plovila, osoba na brodu, tereta ili za pomaganje drugim brodovima ili osobama u nuždi.
2. U skladu s podstavkom 1. kapetan ili njegov zamjenik može od radnika zahtijevati da ovaj u svako doba odradi radno vrijeme potrebno za ponovnu uspostavu uobičajenog stanja.
3. Čim je nakon ponovne uspostave uobičajenog stanja praktički moguće, kapetan ili njegov zamjenik mora osigurati da svi radnici koji su odrađivali radno vrijeme tijekom planiranog vremena odmora dobiju dovoljno vremena odmora.

Stavak 14.

Provjera zdravstvenog stanja

1. Svi radnici imaju pravo na besplatni godišnji zdravstveni pregled. Pri medicinskim pregledima posebna se pozornost treba usmjeriti na simptome ili uvjete koji mogu biti uzrokovani radom na brodu s najkraćim dnevnim vremenima odmora i/ili najmanjim brojem dana odmora u skladu sa stavkom 5. i stavkom 6.
2. Radnici koji rade noću i imaju zdravstvene tegobe koje su dokazano povezane s noćnim radom moraju, prema mogućnostima, biti premješteni na odgovarajuće radno mjesto s radnim vremenom po danu.
3. Besplatna provjera zdravstvenog stanja podliježe čuvanju liječničke tajne.
4. Besplatna provjera zdravstvenog stanja može se izvršiti u okviru javnog zdravstva.

Stavak 15.

Zaštita sigurnosti i zdravlja radnika

1. Radnicima koji rade noću i radnicima koji rade u smjenama mora se u pogledu sigurnosti i zdravlja pružiti zaštita u mjeri koja uzima u obzir vrstu njihova posla.
2. Pružena zaštitna i preventivna sredstva u svrhu zaštite sigurnosti i zdravlja radnika koji rade noću ili u smjenama moraju odgovarati onima za ostale radnike i moraju im svakodobno biti na raspolaganju.

Stavak 16.

Radni ritam

Poslodavac koji namjerava organizirati rad prema određenom ritmu mora uzeti u obzir opće načelo da organizacija radnog vremena mora biti prilagođena čovjeku, posebno u pogledu smanjenja monotonog rada i radnog ritma određenog strojevima, i to prema mjerilima vrste posla i zahtjevima zaštite sigurnosti i zdravlja radnika, posebno u pogledu stanki tijekom radnog vremena.

Stavak 17.

Završne odredbe

1. Povoljniji propisi

Ne dovodi se u pitanje pravo država članica da,

a) zadrže ili uvedu zakone i druge propise ili

b) potiču ili dopuštaju primjenu kolektivnih ugovora ili sporazuma između socijalnih partnera,

koji su za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika povoljniji od odredbi predviđenih ovim sporazumom.

2. Klauzula o nesmanjivanju dostignute zaštite

Provedba ovog sporazuma ni u kojem slučaju ne smije služiti kao opravdanje za smanjivanje opće razine zaštite radnika obuhvaćenih ovim sporazumom.

3. Praćenje sporazuma

Socijalni partneri prate primjenu i provedbu ovog sporazuma u okviru odbora za sektorski dijalog „Unutarnja plovidba“, posebno u pogledu spoznaja iz područja medicine rada.

4. Provjera

Socijalni partneri provjeravaju prethodno navedene odredbe dvije godine nakon isteka roka za provedbu koji će biti utvrđen Odlukom Vijeća o provedbi ovog sporazuma.

U Bruxellesu dana 15. veljače 2012.

Europska udruga unutarnje plovidbe (EBU)

Europski savez transportnih radnika (ETF)

Europska organizacija brodara (ESO)